

Nr 180.

Av herr **Eriksson** i Grängesberg m. fl., om dyrtidstillägg till vissa pensionstagare enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Det är statens ofrånkomliga skyldighet att lätta dyrtidens tryckande bördor och lindra nöden så långt det är görligt. Icke endast statstjänare utan även andra samhällsgrupper påkalla statens uppmärksamhet i sitt betryck. Bland de allra fattigaste i samhället befinna sig de åldringar och invalider, som erhållit understöd eller pension enligt folkpensioneringslagen. I trontalet och av civilministern vid remissdebatten har omförmäls, att Kungl. Maj:t ämnar föreslå riksdagen vissa förbättringar och utbyggnader av pensionsförsäkringslagen. Huruvida en förbättring av redan beviljade understöd och pensioner ingå bland de förslag, som skola föreläggas riksdagen, är icke bekant. Oss synes det, att ett sådant krav icke får avglömmas eller av riksdagen lämnas obeaktat, varför vi anse oss böra framföra yrkande härom före motionstidens utgång.

Enligt uppgift från pensionsstyrelsen uppbär för närvarande omkring 234,000 personer pensionstillägg eller understöd från pensionsförsäkringen. För större delen av dessa personer utgör högsta beloppet 75 kronor för man och 70 kronor för kvinna. Endast för det jämförelsevis ringa antal, som under åren 1915, 1916 och 1917 blivit invalider, kan ett högre belopp utgå, nämligen högst 90, 105 och 120 kronor för man och respektive 84, 98 och 112 kronor för kvinna. Beloppen äro emellertid ofta lägre, enär avdrag sker med hänsyn till den egna inkomsten. Medelbeloppet av pensionstillägg och understöd är för närvarande omkring 61: 50 kronor för man och 59: 50 kronor för kvinna. Hela beloppet av utbetalade pensioner var år 1916 15,182,000 kronor.

Då pensionsförsäkringslagen antogs, uppskattades årliga värdet av full försörjning till 300 kronor för man och 280 kronor för kvinna. En fjärdedel av detta belopp bestämdes till understöd för dem, som under första året pensionerades. Enligt vår mening ha dessa invalider redan från lagens ikraftträdande bort erhålla fullt understöd. 150 kronor för män och 140 kronor för kvinnor var icke före kriget tillräckligt ens för den nödortfigaste försörjning och ännu mindre hälften av dessa belopp.

Genom penningvärdets sjunkande är deras ställning nu än ytterligare försämrad. Fråga är om 70 kronor nu motsvara mer än 35 kronor år 1913. Många av dessa pensionärer ha ingen annan inkomst, de svälta fram sin dag, sittande i en kall och mörk koja ute på landsbygden eller i ett kyffe i städernas gränder. Många av dem ha inga anhöriga, inga vänner att lita sig till. På många håll vill eller kan icke kommunen hjälpa genom att lämna dem understöd. Deras tillvaro är bitter och nöden är stor.

I fullt medvetande om att andra betydelsefulla och stora krav ställas på statskassan våga vi ändå föreslå, att riksdagen beslutar lämna alla dem, som erhållit eller erhålla understöd eller pension ett dyrtids-tillägg till sådant belopp, att hela understödet eller pensionen uppgår till i lagen stadgat belopp utan övergångsbestämmelse. Detta yrkande innebär en ökad kostnad för folkpensioneringen under år 1918 av något över 14 millioner kronor. För nästa år torde kostnaden belöpa sig till omkring 13 millioner kronor för att sedan årligen hastigt minskas. Enligt vår mening bör denna kostnad helt bäras av staten. Kommunerna och landstingen ha till följd av kristidens svårigheter så väsentligen ökade utgifter att av dem kan icke krävas något bidrag. Dessutom har staten en inkomstkälla i krigstidsbeskattningen, som kommunerna sakna. Skulle de i statsverkspropositionen beräknade inkomsterna icke vara tillräckliga för täckande jämväl av detta behov, bör under kriget nya inkomster sökas i en ökad krigskonjunkturskatt.

Då det icke är oss möjligt att framlägga exakt beräkning över den kostnad, som ett bifall till motionen föranleder, hemställa vi, att vederbörande utskott måtte remittera motionen till pensionsstyrelsen för yttrande.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta bevilja alla dem som förvärvat eller under innevarande år förvärva rätt

enligt lagen om allmän pensionsförsäkring till pensionstillägg eller understöd eller till ökning därav ett dyrtidstillägg för år 1918 till sådant belopp, att pensionstillägget eller understödet jämte dyrtidstillägget uppgår till i nämnda lag stadgat normalbelopp; samt att till täckande av kostnaden härför bevilja på tilläggsstat till riksstaten för år 1918 ett förslagsanslag på 14,000,000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1918.

Bernh. Eriksson.

Knut A. Tengdahl.

G. W. Källman.

Per Henning Sjöblom.
